

346

Sygn. akt W. 7/96

UCHWAŁA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 14 maja 1997 r.

w sprawie ustalenia powszechnie obowiązującej wykładni art. 1 dekretu z dnia 30 listopada 1945 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych.

Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie:

Andrzej Zoll — przewodniczący,

Zdzisław Czeszejko-Sochacki, Tomasz Dybowski, Lech Garlicki, Stefan Jaworski, Krzysztof Kolasiński, Wojciech Łączkowski, Ferdynand Rymarz, Jadwiga Skórzewska-Łosiak, Wojciech Sokolewicz, Janusz Trzcziński (sprawozdawca), Błażej Wierzbowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniach w dniach 7 i 14 maja 1997 r. w trybie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470, z 1993 r. Nr 47, poz. 213, z 1994 r. Nr 122, poz. 593, z 1995 r. Nr 13, poz. 59 oraz z 1996 r. Nr 77, poz. 367) wniosku Prezesa Najwyższej Izby Kontroli o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni art. 1 dekretu z dnia 30 listopada 1945 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych (Dz. U. Nr 57, poz. 324), zwanego dalej „dekretem”, przez wyjaśnienie:

1) podmiotowego zakresu stosowania art. 1 dekretu, w szczególności wyjaśnienie, czy w zakresie pojęcia „wszystkie rządowe i samorządowe władze i urzędy administracyjne” mieszczą się także:

- konstytucyjne organy Państwa wymienione w art. 1 Ustawy Konstytucyjnej i rozdziale 4 utrzymanych w mocy przepisów konstytucyjnych,
- organy powołane ustawami do realizacji określonych zadań publicznych Państwa (np. Narodowy Bank Polski, Państwowa Komisja Wyborcza),
- państwowe osoby prawne (Agencja Prywatyzacji, Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) podległe organom rządowym, utworzone w celu realizacji określonych w ustawach kompetencji tych organów,
- inne organy i instytucje podległe Radzie Ministrów, członkom Rady Ministrów i terenowym organom administracji rządowej, utworzone w celu realizacji ustawowych kompetencji tych organów,
- utworzone ustawami samorzady, także inne niż terytorialny;

2) przedmiotowego zakresu stosowania art. 1 dekretu, w szczególności wyjaśnienie, czy do zakresu pojęcia „urzędują” przynależą wszelkie czynności podmiotów podlegających obowiązkowi określёнemu w dekreście, związane z realizacją ustawowych kompetencji tych podmiotów, tj. organizacyjne i przygotowawcze, realizacyjne, koordynacyjne i nadzorcze oraz decyzyjne, rozumiane w kategorii rozstrzygania z mocy władztwa państwowego, jak i w kategorii oświadczenia woli za Państwo (wspólnotę samorządową), w zakresie dysponowania mieniem państwowym lub komunalnym,

ustalił:

1. W pojęciu „wszystkie rządowe i samorządowe władze i urzędy administracyjne”, użytym w art. 1 ust. 2 dekretu z dnia 30 listopada 1945 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych (Dz. U. Nr 57, poz. 324), mieszczą się:

- a) konstytucyjne organy Państwa wymienione w art. 1, w rozdziałach 3 i 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 84, poz. 426, z 1995 r. Nr 38, 184 i Nr 150, poz. 729 oraz z 1996 r. Nr 106, poz. 488) oraz w rozdziałach 1, 4 i 7 przepisów konstytucyjnych pozostawionych w mocy na podstawie art. 77 powołanej Ustawy Konstytucyjnej,
- b) organy samorządu terytorialnego, o których mowa w rozdziale 5 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 426, z 1995 r. Nr 38, poz. 184, Nr 150, poz. 729 oraz z 1996 r. Nr 106, poz. 488), i instytucje im podległe w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne,
- c) terenowe organy rządowej administracji ogólnej, o których mowa w ustawie z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 21, poz. 123, z 1991 r. Nr 75, poz. 328, z 1995 r. Nr 74, poz. 368 oraz z 1996 r. Nr 106, poz. 498),
- d) instytucje powołane ustawami do realizacji określonych zadań publicznych,

- e) organy, instytucje i urzędy podległe organom wymienionym pod lit. a) i c) powołane w celu realizacji zadań tych organów, a także organy państwowych osób prawnych w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne,
- f) organy samorządu innego niż samorząd terytorialny oraz organy organizacji społecznych, zawodowych i spółdzielczych i innych podmiotów wykonujących zlecone im ustawami lub na podstawie ustaw zadania administracji publicznej.

2. Do zakresu pojęcia „urzędują” w języku polskim, użytego w art. 1 ust. 2 powołanego wyżej dekretu, na-

leżą wszelkie czynności podmiotów wymienionych w pkt 1 związane z realizacją ich konstytucyjnych i ustawowych kompetencji, chyba że z istoty tych czynności wynika konieczność posłużenia się językiem obcym.

Andrzej Zoll

Zdzisław Czeszejko-Sochacki, Tomasz Dybowski, Lech Garlicki, Stefan Jaworski, Krzysztof Kolasiński, Wojciech Łączkowski, Ferdynand Rymarz, Jadwiga Skórzewska-Łosiak, Wojciech Sokolewicz, Janusz Trzeciński, Błażej Wierzbowski